

LỢI ÍCH KINH TẾ VÀ KINH DOANH CÓ TRÁCH NHIỆM

■ ĐÀO THÙY LINH* & TS. NGUYỄN TUẤN HẢI**

Trước đây, chúng ta thường ít quan tâm đến kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp. Trên thực tế, kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp là tăng lợi nhuận. Quan điểm này cho thấy, các doanh nghiệp chủ yếu tập trung vào phục vụ chủ sở hữu hoặc cổ đông của mình. Đến nay, quan điểm này không còn đúng nữa. Ngày nay, kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp đã được mở rộng, trong đó quan trọng là kinh doanh có trách nhiệm. Mặc dù tất nhiên điểm mấu chốt vẫn quan trọng nhưng sự chú trọng của các nhà lãnh đạo doanh nghiệp đã ngày càng thay đổi để đáp ứng nhiều bên liên quan hơn - những người bị ảnh hưởng bởi hoạt động trong quá khứ, hiện tại và tương lai của doanh nghiệp. Ngày nay, hầu hết các công ty có tầm nhìn xa ngày càng tập trung vào 03 chữ P cơ bản, đó là Con người (People), Hành tinh (Planet) và Lợi nhuận (Profit).

1. Lợi ích kinh tế và kinh doanh có trách nhiệm

1.1. Nhận thức về kinh doanh có trách nhiệm

Thực hành kinh doanh có trách nhiệm (Responsible business practice - RBP) là một nội dung quan trọng nhằm đạt được mục tiêu kép về tăng trưởng kinh tế và phát triển bền vững. Chính vì vậy, Liên Hợp Quốc đã công bố Các nguyên tắc hướng dẫn về kinh doanh và quyền con người (UNGPs), nhằm thúc đẩy nội dung này trên quy mô toàn cầu, hướng tới hỗ trợ các quốc gia cụ thể hóa thành chương trình hành động của từng quốc gia.

Hiện nay, trên thế giới, kinh doanh có trách nhiệm đã trở thành xu hướng. Ngày càng nhiều doanh nghiệp trên toàn cầu đưa vấn đề xã hội, môi trường, đạo đức vào hoạt động và chiến lược kinh doanh. Vấn đề lợi nhuận được xem xét trong bối cảnh rộng hơn, bao hàm cả những vấn đề kinh tế, xã hội và trách nhiệm của doanh nghiệp. Ngoài việc sản xuất hàng hóa, cung cấp dịch vụ, doanh nghiệp còn đóng vai trò xã hội

quan trọng, tham gia các mối quan tâm của xã hội như lao động, việc làm, biến đổi khí hậu, chống ô nhiễm môi trường, phát triển cộng đồng...

Ở Việt Nam, chìa khóa để cân bằng giữa tăng trưởng kinh tế và phát triển bền vững chính là thúc đẩy thực hành kinh doanh có trách nhiệm. Thực hành kinh doanh có trách nhiệm không còn là khuyến khích mà mang tính bắt buộc, thể hiện trách nhiệm của doanh nghiệp đối với người lao động, người tiêu dùng, cộng đồng dân cư chịu tác động từ hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp. Thực hành kinh doanh có trách nhiệm đòi hỏi doanh nghiệp không chỉ dừng ở tuân thủ pháp luật mà phải đánh giá rủi ro đối với yếu tố con người, môi trường, xã hội, đồng thời giải quyết các nguy cơ tiềm ẩn.

Chẳng hạn, Trường Đại học FPT tại Hà Nội, hiện có hơn 20.000 sinh viên đang theo học tại Trường Đại học tư thục được FPT hỗ trợ, đây là Công ty công nghệ thông tin lớn nhất Việt Nam, thành lập vào năm 2006 và vẫn đang tiếp tục hỗ trợ này. Trường Đại học FPT đóng một vai trò quan trọng trong việc “nuôi dưỡng” các tài năng công nghệ thông tin, đào tạo những lập trình viên và

kỹ sư phần mềm mà sau này sẽ đảm nhận các vị trí không chỉ tại FPT, mà còn các công ty công nghệ thông tin khác. Tất nhiên điều này giúp cho FPT nhưng đây cũng là một dịch vụ cho những tài năng trẻ đang tìm cách phát triển các kỹ năng liên quan¹.

Nhưng không cần phải là một doanh nghiệp lớn để thực hiện các chiến lược kinh doanh có trách nhiệm. Ví dụ, doanh nghiệp khởi nghiệp Fablab tại TP. Hồ Chí Minh thúc đẩy đổi mới bằng cách trao quyền cho các nhà sáng chế - nhiều người trong số đó vẫn là sinh viên. Fablab đã tạo ra một không gian cho cộng đồng đồng đảo các nhà sáng chế được thử nghiệm, chế tạo và đưa ra giải pháp cho các vấn đề xã hội. Gần đây nhất, FabLab Saigon, cùng các đối tác của mình, đã tổ chức một sự kiện kéo dài 72 giờ để thiết kế giải pháp công nghệ cho trẻ em khuyết tật².

Trên thực tế, Báo cáo “Đóng góp từ thiện của doanh nghiệp tại Việt Nam” gần đây cho thấy, trong số hơn 500 công ty được nghiên cứu đã tham gia vào một số hình thức từ thiện trong 12 tháng qua. Nghiên cứu cũng cho thấy quy mô kinh doanh là một yếu tố thúc đẩy chính cho hoạt động

từ thiện. Các doanh nghiệp lớn nhất cũng là những đơn vị đóng góp nhiều nhất. Khoảng 96% công ty có trên 500 nhân viên đã tham gia vào hoạt động từ thiện. Ngược lại, chỉ có 46% doanh nghiệp có từ 10 nhân viên trở xuống - chiếm phần đông các doanh nghiệp đã đăng ký tại Việt Nam - tham gia vào các hoạt động xã hội³.

Do đó, mặc dù có lý do chính đáng để lạc quan, tuy nhiên, kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp chưa phải là một tiêu chuẩn được chấp nhận hoặc thực hành rộng rãi ở Việt Nam. Điều này thường được coi là hoạt động từ thiện của công ty, chứ không phải là một nhân tố thiết yếu trong một chiến lược kinh doanh bền vững.

Công chúng thường và có cơ sở chính đáng để kỳ vọng khu vực doanh nghiệp sẽ đóng vai trò là đối tác của cả Chính phủ và cộng đồng. Những hình thức hợp tác này có thể tạo ra sự khác biệt thực sự cho cộng đồng nơi các công ty hoạt động, tìm ra những phương pháp mới và hiệu quả hơn để cùng nhau xây dựng vốn xã hội nhằm giúp giải quyết một số vấn đề xã hội và môi trường cấp bách nhất trong thời đại của chúng ta, trong đó có bất bình đẳng và biến đổi khí hậu đang ngày càng gia tăng.

1.2. Những lợi ích của thực hiện kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp

- Giúp gia tăng lợi nhuận cho doanh nghiệp: Kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp có mối liên hệ tích cực đến lãi đầu tư, tài sản và mức tăng doanh thu. Kinh doanh có trách nhiệm sẽ tạo ra cơ sở thành công cho tất cả các hoạt động kinh doanh quan trọng của tổ chức; giúp các doanh nghiệp giảm thiểu chi phí sản xuất thông qua các phương pháp sản xuất an toàn, tiết kiệm. Chính vì vậy, theo thống kê, những doanh nghiệp thành công nhất là các doanh nghiệp áp dụng tốt kinh doanh có trách nhiệm vào thực tiễn đời sống của mình.

- Góp phần điều chỉnh hành vi của chủ thể kinh doanh: Kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp cũng là cam kết đạo đức của giới kinh doanh về sự đóng góp cho sự phát triển kinh tế - xã hội bằng cách nâng cao đời sống của lực lượng lao động và gia đình họ, đồng thời mang lại các phúc lợi cho cộng đồng và xã hội. Thực tế cho thấy, khi thực hiện tốt kinh doanh có trách nhiệm, sẽ cải thiện tình hình tài chính, giảm chi phí hoạt động, nâng cao uy tín, quản

lý rủi ro và giải quyết khủng hoảng tốt hơn, thúc đẩy cam kết với người lao động, quan hệ tốt cộng đồng, tăng năng suất... Bên cạnh đó, nếu người lao động có các điều kiện môi trường làm việc thuận lợi sẽ thúc đẩy họ làm việc tốt hơn, tạo điều kiện cho doanh nghiệp tiếp cận với thị trường thế giới, mở rộng thị trường cho sản phẩm của mình.

- Góp phần nâng cao chất lượng, giá trị thương hiệu và uy tín của doanh nghiệp: Thực hiện tốt kinh doanh có trách nhiệm, doanh nghiệp sẽ giúp nâng cao uy tín của doanh nghiệp, doanh nhân, từ đó doanh nghiệp sẽ được hưởng nhiều lợi nhuận kinh tế.

Kinh doanh có trách nhiệm có thể giúp doanh nghiệp tăng giá trị thương hiệu và uy tín đáng kể. Uy tín giúp doanh nghiệp tăng doanh thu, hấp dẫn các đối tác, nhà đầu tư và người lao động.

- Góp phần thu hút nguồn lao động giỏi: Lao động có năng lực là yếu tố quyết định năng suất và chất lượng sản phẩm. Ở các nước đang phát triển, số lượng lao động lớn nhưng đội ngũ lao động đạt chất lượng cao lại không nhiều; do vậy, việc thu hút và giữ được nhân viên có chuyên môn

tốt và có sự cam kết cao là một thách thức đối với các doanh nghiệp

- Góp phần nâng cao hình ảnh quốc gia: Kinh doanh có trách nhiệm là xu thế tất yếu và mang tính toàn cầu, thực hiện kinh doanh có trách nhiệm là tăng khả năng cạnh tranh và hội nhập quốc tế. Vai trò của Chính phủ trong việc thúc đẩy kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp là phải tạo ra môi trường pháp luật hoàn chỉnh, một “sân chơi” bình đẳng cho các doanh nghiệp, cung cấp thông tin, tư vấn, hướng dẫn và ban hành các cơ chế, chính sách khuyến khích đối với doanh nghiệp, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp thực hiện tốt hơn các yêu cầu của Bộ luật Lao động, quản lý, nâng cao tiêu chuẩn lao động và thúc đẩy cạnh tranh, tạo điều kiện hoàn thiện và nâng cao tiêu chuẩn lao động theo xu hướng quốc tế.

Triển khai tốt kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp không những sẽ giúp cho doanh nghiệp kinh doanh tốt mà còn hỗ trợ doanh nghiệp giải quyết những vấn đề mang tính chiến lược liên quan đến kinh doanh và các vấn đề xã hội.

Hoạt động kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp không

phải chỉ để làm cho doanh nghiệp cảm thấy hài lòng đơn thuần, không hẳn là những hoạt động quảng bá, từ thiện hay tài trợ nhỏ lẻ thông thường mà hoạt động này đòi hỏi tính liên tục, cam kết lâu dài cho lợi ích của doanh nghiệp và cho lợi ích của xã hội.

2. Quy định về kinh doanh có trách nhiệm hiện nay

Các doanh nghiệp nhà nước do Nhà nước sở hữu toàn bộ được yêu cầu công bố thông tin định kỳ về công vụ (có nghĩa là các mục tiêu chính sách) cũng như các “kinh doanh có trách nhiệm”. Điều này không áp dụng cho các công ty trách nhiệm hữu hạn hoặc công ty cổ phần do nhà đầu tư bên ngoài sở hữu một phần. Việc công bố thông tin của doanh nghiệp nhà nước quy định chi tiết về bản chất của hoạt động báo cáo này:

- Doanh nghiệp phải xây dựng báo cáo kết quả thực hiện công vụ và kinh doanh có trách nhiệm (nếu có) theo các nội dung quy định. Doanh nghiệp thực hiện công bố trên Cổng hoặc Trang thông tin điện tử của doanh nghiệp báo cáo kết quả thực hiện công vụ và kinh doanh có trách nhiệm khác (nếu có), đồng thời gửi báo cáo tới cơ quan đại diện chủ sở

hữu nhà nước và Bộ Kế hoạch và Đầu tư để công bố theo quy định. Thời hạn công bố và gửi báo cáo cho cơ quan đại diện chủ sở hữu nhà nước và Bộ Kế hoạch và Đầu tư không muộn hơn ngày 20/6 của năm liền sau năm báo cáo.

- Cơ quan đại diện chủ sở hữu nhà nước thực hiện công bố báo cáo kết quả thực hiện công vụ và kinh doanh có trách nhiệm khác (nếu có) trên cổng hoặc trang thông tin điện tử của cơ quan trong vòng năm (05) ngày làm việc kể từ ngày nhận được báo cáo của doanh nghiệp.

- Bộ Kế hoạch và Đầu tư thực hiện công bố báo cáo kết quả thực hiện công vụ và kinh doanh có trách nhiệm khác (nếu có) trên Cổng thông tin doanh nghiệp của Bộ (<http://www.business.gov.vn>) trong vòng năm (05) ngày làm việc kể từ ngày nhận được báo cáo của doanh nghiệp.

Kinh doanh có trách nhiệm bao gồm trách nhiệm của doanh nghiệp nhà nước về: Bảo vệ môi trường; đóng góp cho cộng đồng xã hội và đối với nhà cung cấp; bảo đảm lợi ích và sự an toàn của người tiêu dùng; duy trì quan hệ tốt với người lao động và bảo đảm lợi ích cho cổ đông và người lao động trong doanh nghiệp. Một số

trách nhiệm trong số đó liên quan đến các luật nêu trên về quyền của người tiêu dùng, người lao động và chủ nợ.

Tổ chức Hợp tác và Phát triển kinh tế (OECD) hiểu rằng, các doanh nghiệp nhà nước theo đuổi các mục tiêu này và có các trách nhiệm này đang công bố “báo cáo” tích hợp vào báo cáo thường niên hoặc dưới dạng “báo cáo RBC theo lĩnh vực hoạt động kinh doanh” thường niên riêng biệt. Tuy nhiên, một bên có quyền lợi liên quan cho biết “Báo cáo RBC theo lĩnh vực kinh doanh” trên thực tế là báo cáo không bắt buộc. Việc yêu cầu này nhắc đến từ “nếu có” sẽ cho phép loại trừ các doanh nghiệp nhà nước không có ý định thực hiện công vụ hoặc kinh doanh có trách nhiệm.

Nhóm OECD hiểu rằng, chủ sở hữu Nhà nước không đặt ra kỳ vọng rõ ràng về việc thực hiện hoạt động kinh doanh có trách nhiệm. Điều đó có nghĩa là, các doanh nghiệp nhà nước phải báo cáo nếu họ thực hiện các mục tiêu chính sách công hoặc có “các kinh doanh có trách nhiệm khác” nhưng nhóm công tác không rõ liệu các trách nhiệm “khác” đó nằm trong khuôn khổ các mục tiêu tổng thể của doanh nghiệp nhà nước hay

là các mục tiêu tự nguyện. Chỉ những doanh nghiệp nhà nước nghiêm túc mới phải tuân thủ yêu cầu công bố thông tin liên quan đến tiêu chuẩn ESG.

Các doanh nghiệp nhà nước tham gia vào quá trình rà soát đã chỉ ra một kỳ vọng lâu dài và ngầm hiểu hoặc “hiểu rõ” rằng các doanh nghiệp nhà nước có đóng góp vào “quỹ phúc lợi xã hội”. Một bên có quyền lợi liên quan được phỏng vấn đã báo cáo với OECD rằng, các doanh nghiệp nhà nước theo đuổi hoạt động kinh doanh có trách nhiệm “không phải vì họ chịu áp lực phải thực hiện, mà chỉ đơn giản đó là những gì họ làm”. Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã báo cáo với OECD rằng, các doanh nghiệp nhà nước có truyền thống lâu đời trong việc giúp đỡ những người dễ bị tổn thương hàng năm. Tổng công ty Đường sắt Việt Nam (VNR) có những quy định cụ thể cho từng công ty để hỗ trợ các hoạt động ở vùng sâu, vùng xa, biên giới và hải đảo - được coi là các mục tiêu chính sách công - cũng như hỗ trợ những người khó khăn. Bộ Kế hoạch và Đầu tư cũng đã đánh dấu bước tiến về đóng góp của các doanh nghiệp nhà nước cho xã hội thông qua đại dịch Covid-19, điều đó cho thấy, các doanh nghiệp nhà nước

đã có đóng góp đáng kể vào các chức năng và nhiệm vụ của Chính phủ.

Nhiều bên có quyền lợi liên quan đề cập đến cam kết “Quy hoạch tổng thể” tái cơ cấu và cơ hội cho các doanh nghiệp nhà nước có liên quan đóng vai trò dẫn đầu và truyền cảm hứng cho các thành phần kinh tế khác, từ đó đóng góp vào nền kinh tế để trở nên lớn mạnh hơn⁴. OECD nhận được báo cáo rằng việc này có thể bao gồm làm việc với các doanh nghiệp nhỏ và vừa để trở thành đối tác đối mới, sáng tạo, hoạt động này được coi là “kinh doanh có trách nhiệm”.

3. Giải pháp hoàn thiện khung pháp luật về kinh doanh có trách nhiệm tại Việt Nam

Trên con đường hội nhập, thực hiện kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp Việt Nam là một công việc vô cùng cần thiết, vừa mang lại lợi ích cho doanh nghiệp, lợi ích cho xã hội, đồng thời còn nâng cao khả năng cạnh tranh của doanh nghiệp, của quốc gia và hỗ trợ thực hiện tốt hơn luật pháp lao động tại Việt Nam. Để có thể giúp cho doanh nghiệp thực hiện tốt kinh doanh có trách nhiệm của mình, theo nhóm tác giả, cần thực hiện tốt các giải pháp sau đây:

- Qua nhiều kênh khác nhau, cần tăng cường thông tin, tuyên truyền để mọi người hiểu đúng bản chất của vấn đề kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp và các Bộ Quy tắc ứng xử, nhất là trong các doanh nghiệp, đối với các nhà quản lý, hoạch định chính sách vĩ mô.

- Tiến hành các cuộc điều tra, khảo sát, nghiên cứu thực tế tại các doanh nghiệp đã thực hiện và sẽ thực hiện các Bộ Quy tắc ứng xử, nhất là ở các doanh nghiệp thuộc các ngành đang tham gia vào xuất khẩu các mặt hàng chủ lực của Việt Nam như giày da, dệt may, thủy sản đông lạnh... để thấy được những thuận lợi, những khó khăn, thách thức và rào cản, từ đó có những giải pháp phù hợp để thực hiện.

- Nhà nước cần ban hành các cơ chế, chính sách hỗ trợ để các doanh nghiệp có thể thực hiện được kinh doanh có trách nhiệm của mình. Trong quá trình thực hiện kinh doanh có trách nhiệm và các Bộ Quy tắc ứng xử, các doanh nghiệp cần phải có chi phí, thậm chí chi phí đầu tư khá lớn. Những khoản chi phí này, trong một số trường hợp, doanh nghiệp không đủ kinh phí để thực hiện, vì thế với một chính sách ưu

tiên, ưu đãi, Nhà nước có thể cho vay từ quỹ hỗ trợ phát triển, quỹ xúc tiến thương mại...

- Đẩy mạnh vai trò của các hiệp hội nghề như Hiệp hội Công Thương, Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, các bộ, ngành trong việc hình thành các kênh thông tin về kinh doanh có trách nhiệm cho các doanh nghiệp, nhất là cung cấp các thông tin cập nhật về các Bộ Quy tắc ứng xử; tư vấn cho các doanh nghiệp trong quá trình thực hiện kinh doanh có trách nhiệm và các Bộ Quy tắc ứng xử... Kinh doanh có trách nhiệm của doanh nghiệp trong quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa được thể hiện rõ nét qua việc bảo vệ môi trường.

Mặc dù trong những năm qua, Đảng và Nhà nước ta đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách về bảo vệ môi trường, điển hình là Kế hoạch hành động quốc gia thực hiện Chương trình nghị sự 2030 vì sự phát triển bền vững phù hợp với các mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp quốc, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Chiến lược quốc gia về tăng trưởng xanh để bảo đảm phát triển kinh tế một cách bền vững. Theo đó, phát triển bền vững là yêu

cầu xuyên suốt, cần bảo đảm cân bằng, hài hòa giữa tăng trưởng kinh tế và bảo vệ môi trường, kinh doanh có trách nhiệm với phát triển xã hội. Các chỉ thị, nghị quyết, văn bản pháp quy này đi vào cuộc sống đã bước đầu tạo ra một số chuyển biến tích cực trong hoạt động bảo vệ môi trường, song số lượng và mức độ vi phạm của các doanh nghiệp vẫn diễn biến theo chiều hướng ngày càng phức tạp. Để ngăn chặn, khắc phục và xử lý có hiệu quả những hành vi gây ô nhiễm môi trường, cần thực hiện đồng bộ một số giải pháp chủ yếu sau đây:

- Tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật về bảo vệ môi trường, những chế tài xử phạt phải thực sự đủ mạnh, đủ sức răn đe các đối tượng vi phạm. Bên cạnh đó, cần xây dựng đồng bộ hệ thống quản lý môi trường trong các nhà máy, các khu công nghiệp theo các tiêu chuẩn quốc tế, đồng thời tổ chức giám sát chặt chẽ nhằm hướng tới một môi trường tốt đẹp và thân thiện hơn với con người.

- Tăng cường công tác nắm tình hình, thanh tra, kiểm tra, giám sát về môi trường, phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chuyên môn, nhất là giữa lực lượng thanh tra môi trường

với lực lượng cảnh sát môi trường các cấp, nhằm phát hiện, ngăn chặn và xử lý kịp thời, triệt để những hành vi gây ô nhiễm môi trường của các tổ chức, cá nhân.

- Tổ chức thực hiện nghiêm túc việc thẩm định, đánh giá tác động môi trường đối với các dự án đầu tư, trên cơ sở đó, cơ quan chuyên môn tham mưu chính xác cho cấp có thẩm quyền xem xét quyết định việc cấp hay không cấp giấy phép đầu tư. Việc quyết định các dự án đầu tư cần được cân nhắc kỹ lưỡng giữa lợi ích đem lại trước mắt với những ảnh hưởng của nó đến môi trường về lâu dài. Thực hiện công khai, minh bạch các quy hoạch, các dự án đầu tư và tạo điều kiện để mọi tổ chức và công dân có thể tham gia phản biện xã hội về tác động môi trường của những quy hoạch và dự án đó.

- Nâng cao vai trò của lực lượng cảnh sát môi trường, thành lập các cơ quan kiểm toán tối cao có tiến

hành hoạt động kiểm toán môi trường. Đồng thời, nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác môi trường; trang bị các phương tiện kỹ thuật hiện đại để phục vụ có hiệu quả hoạt động của các lực lượng này. Thực hiện kinh doanh có trách nhiệm là vấn đề lâu dài. Tuy nhiên, việc này mới thực hiện chủ yếu trong các doanh nghiệp có hàng xuất khẩu sang các thị trường lớn (EU, Mỹ, Nhật...) nhưng trong tương lai, tất cả các doanh nghiệp đều cần thiết phải thực hiện kinh doanh có trách nhiệm. Vấn đề này trở nên cấp thiết hơn bao giờ hết trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế. Bởi vậy, cần phải “bắt tay” ngay vào nghiên cứu, xây dựng kế hoạch dài hạn và lộ trình thực hiện kinh doanh có trách nhiệm của các doanh nghiệp Việt Nam trong giai đoạn mới, phù hợp với xu thế phát triển kinh tế □

---

1. Đại học FPT Hà Nội - Trường Đại học đầu tiên đạt QS Star ở Việt Nam.

2. FabLab: Nơi sinh viên thỏa sức mày mò, sáng tạo (khoa.hocphattrien.vn).

3. Kinh doanh có trách nhiệm - Nền tảng tốt nhất để phát triển đột phá thành công (worldbank.org).

4. Tin Bộ Tài chính (mof.gov.vn).